7Témata MAP

Místní akční plán ORP Hlinsko řeší **povinná témata:**

- podpora čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka,
- podpora matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka,
- podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem,

volitelná témata:

- rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání,

a vlastní témata:

- rozvoj regionálního povědomí a vyjádření dětí a žáků,
- rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka,
- osobnostní růst pedagogů a klima školy.

7.1 Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

Rozvoj čtenářské pregramotnosti patří mezi dlouhodobé cíle. Školy průběžně využívají řady nabídek výchovně vzdělávacích pořadů připravovaných městskou knihovnou, místním kulturním centrem a dalšími organizacemi.

Čtenářská pregramotnost v MŠ

Školy aktivně a cíleně podporují rozvoj čtenářské gramotnosti formou zájmových útvarů a dalších aktivit. Průběžně je doplňován knižní fond školních knihoven.

Učitelé svoje odborné znalosti rozvíjí v rámci dalšího vzdělávání pedagogů. Děti se účastní školních soutěží v čtenářské pregramotnosti. Školy pořádají školní besídky s účastí a pomocí rodičů.

Mezi slabé stránky rozvoje v dané oblasti patří:

- Nízká úroveň zapojení rodičů
- Problematické vytváření kladného vztahu dítěte s knihou

Čtenářská pregramotnost v předškolním vzdělávání může být podpořena:

- přiblížit dětem čtení jako zajímavou činnost spojenou s příjemnými zážitkem
- projekty, akcemi a výzvami – Nezapomeňte (se) vrátit – rozvoj aktivit a vybavení knihoven, Noc s Andersenem, tvorba čtenářských dílen,
- novými a netradičními způsoby přiblížení obsahu knih a práce s knihou (LiStOVání pro ZŠ)
- Vzděláváním a vzájemnou spoluprací učitelů CCV, NIDV, burzy nápadů apod.
- Sdílení dobré praxe
- Vytváření čtenářsky podnětného prostředí
- Větší zapojení rodičů – besídky, čtení s rodiči, osvětová činnost o důležitosti čtení – např. formou přednášek

Čtenářská gramotnost v ZŠ

Při výuce je využíváno moderních technologií – interaktivní tabule, tablety, osobní počítače apod. Školy disponují množstvím různorodých knih. Celkové uspořádání a výstupy vedou žáky ke čtení celých

knih či souvislých beletristických textů. Žákům je umožňován vlastní výběr knih. Školy si uvědomují důležitost čtenářství pro vzdělávání žáků a poskytují pravidelně finanční prostředky pro získávání nových knih zacílených na konkrétní čtenáře a jejich potřeby.

Mezi slabé stránky rozvoje v dané oblasti patří:

- heterogenní skupiny s žáky na mnoha různých úrovních, navíc často v příliš početných třídách,
- nezájem žáků o knihy a vlastní četbu (dostupnost informací na internetu upozaďuje potřebu žáků pracovat s knihou),
- snižující se schopnost žáků pracovat samostatně s textem,
- nízká finanční gramotnost v rodinách.

Čtenářská gramotnost ve školním vzdělávání může být podpořena:

- častější prací s knihou v rámci všech předmětů, hledáním základních myšlenek v textu, odpovědí na otázky na závěru kapitoly, prací s obrazovým materiálem (mapy, obrázky, popisky), dalším materiálem (grafy, tabulky, přehledy učiva),
- výstupy ŠVP – výchova k občanství, český jazyk a literatura, semináře z českého jazyka,
- využitím internetu – http://www.ctenarska-gramotnost.cz/; https://rvp.cz/; www.cermat.cz atd.,
- úlohami pro rozvoj čtenářské gramotnosti – např. publikace ČŠI, ale i vlastními soutěžemi v hodinách, mezi třídami i školami,
- testy pro přijímací zkoušky z českého jazyka,
- projekty, akcemi a výzvami – Nezapomeňte (se) vrátit – rozvoj aktivit a vybavení knihoven, Pasování prvňáčků, Noc s Andersenem, tvorba čtenářských dílen,
- novými a netradičními způsoby přiblížení obsahu knih a práce s knihou (LiStOVání)
- počítačovými programy – Finanční gramotnost,
- Vzděláváním a vzájemnou spoluprací učitelů CCV, NIDV, burzy nápadů apod.

7.2 Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

Rozvoj matematické gramotnosti patří mezi dlouhodobé cíle mateřských škol. Školy průběžně využívají řady nabídek výchovně vzdělávacích pořadů připravovaných městskou knihovnou, místním kulturním centrem a dalšími organizacemi.

Školy aktivně a cíleně podporují rozvoj matematické pregramotnosti formou zájmových útvarů a dalších mimoškolních aktivit (např. vydávání školního časopisu, projektové dny). Průběžně je doplňován knižní fond školních knihoven. Do výuky matematiky jsou zařazovány nové metody výuky podporující rozvoj logického myšlení.

Matematická pregramotnost v MŠ

Školy disponují kvalitními výukovými pomůckami podporující rozvoj matematické gramotnosti. Školy na rozvoji matematické pregramotnosti pracují systematicky a mají stanoveny konkrétní cíle. Učitelé svoje odborné znalosti rozvíjí v rámci dalšího vzdělávání. Školy se účastní soutěží. V mateřských školách probíhá spolupráci se školami základními. Školy mají iniciativu seznamovat děti s IT technologiemi.

Mezi slabé stránky rozvoje v dané oblasti patří:

- slabá spolupráce s rodiči,
- nedostatek individuální práce s dětmi s mimořádným zájmem o počítání a logiku.

Matematická pregramotnost v předškolním vzdělávání může být podpořena:

- využitím internetu – http://www.ctenarska-gramotnost.cz/; https://rvp.cz/; www.cermat.cz atd.,
- sdílením dobré praxe,
- využíváním interaktivních metod,
- zvýšením intenzity spolupráce s rodiči či zapojením rodičů v aktivní výuce,
- úlohami pro rozvoj matematické pregramotnosti – např. publikace ČŠI, ale i vlastními soutěžemi v hodinách, mezi třídami i školami,
- Vzděláváním a vzájemnou spoluprací učitelů CCV, NIDV, burzy nápadů apod.

Matematická gramotnost v ZŠ

Školy podporují rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (mají stanoveny konkrétní cíle). Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.). Ve školách je podporováno matematické myšlení u žáků – žáci pracují s příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů, atp. Školy zavádí interaktivní média, informační a komunikační technologie v této oblasti.

7.3 Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Inkluze jako taková představuje systém základního vzdělávání, který má vytvářet podmínky pro vzdělávání všech žáků bez jakýchkoli rozdílů a umožnit jim realizovat jejich vzdělávání běžné základní školy v lokalitě jejich bydliště. Jedním z mnoha úkolů školy je připravovat pro žáky podnětné prostředí vytvářející základní předpoklady pro jejich školní i osobní (sociální) rozvoj a poskytovat prostor pro vzájemnou interakci s jejich vrstevníky.

Základním předpokladem pro inkluzivní přístup pedagogů by měly být zejména empatie a pochopení podstaty inkluze. Toto je podmíněno především jejich dalším vzděláváním – osvojováním inkluzivních kompetencí. V kombinaci s požadavky kladenými na další vzdělávání pedagogů v jiných, rovněž klíčových oblastech, a v návaznosti na jejich další povinnosti realizovat řadu školních aktivit plynoucích ze školních vzdělávacích programů, je pro pedagogy toto časově velmi náročné. Tato skutečnost mnohdy odrazuje pedagogy od prosazování inkluze a vede ke skeptickým a odmítavým stanoviskům.

Probíhající inkluzivní vzdělávání přináší jak kladné, tak i záporné stránky ve vzdělávání žáků. Kladně lze ohodnotit:

- finanční podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáků se speciálními vzdělávacími potřebami začleněných do běžných tříd),
- spolupráci a metodickou podporu škol poskytovanou ze strany školských poradenských zařízení.

Praxe však také ukazuje, že mnohdy tyto nemalé finanční náklady vynaložené v souvislosti s poskytováním stanovených podpůrných opatření a spolupráce výše uvedených subjektů nepřinášejí očekávání spojená s inkluzivním vzděláváním. Za příčiny lze zejména považovat:

- nedostatečnou komunikaci se zákonnými zástupci (nezájem ze strany rodiny),
- nepodnětné rodinné prostředí,
- nezájem ze strany žáků,
- početnější třídní kolektiv,
- jazykovou a komunikační bariéru.

Podporu inkluzivního vzdělávání a podporu dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem lze také využít prostřednictvím:

- aplikace vyhlášky č. 270/2017, kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných,
- tvorbou Plánu pedagogické podpory, obsahující mimo jiné plán podpůrných opatření, následná vyhodnocení, eventuálně kontakt s poradenským zařízením, tvorbu individuálního vzdělávacího plánu/podpůrného plánu,
- kontakt s poradenským zařízením např. PPP, SPC a další OSPOD,
- komunikaci s ředitelem školy, výchovným poradcem, metodikem prevence, školním psychologem, vyučujícími jednotlivých předmětů (konzultační hodiny, doučování),
- kroužků a volnočasových aktivit nabízených školou, školní družinou, školními kluby,
- projektu OP VVV Šablony – doučování, kroužek zábavné logiky,
- vzděláváním učitelů – CCV, NIDV.

7.4 Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání

V mateřských školách je polytechnická výchova založena na přímých zážitcích dítěte a vychází z jeho samostatné činnosti, přirozené zvídavosti a potřeby objevovat. Cílem polytechnické výchovy v předškolním vzdělávání je tedy získání vztahu dětí k vědě a technice, technologiím, matematice, ale také získávání pracovních návyků a posílení manuální zručnosti a obratnosti dětí. Do této oblasti patří i environmentální vzdělávání, výchova a osvěta a podpora digitálních kompetencí.

Polytechnické vzdělávání je v podmínkách základních škol realizováno především prostřednictvím vzdělávacího oboru zařazeného do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, ve kterém jsou především rozvíjeny základní znalosti, praktické dovednosti a pracovní návyky žáků v různých profesních oblastech. V rámci výuky je u žáků podporován smysl pro vzájemnou spolupráci a pomoc. Žáci si budují pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu výsledků své práce. Učitelé u žáků podporují kreativitu, sebedůvěru a pozitivní vztah k práci člověka.

Polytechnické vzdělávání v základních školách je realizováno formou:

- práce se stavebnicemi (montáž a demontáž, manuální zručnost, logické myšlení atd.),
- práce s různými materiály (dřevo, papír, kov, textil, recyklovaný materiál atd.),
- dodržování pracovních postupů stanovených v manuálu pro některé aktivity,
- pěstování rostlin,
- chovatelství,
- přípravou pokrmů a osvojením si základů stolování,
- práce s modelovací hmotou, keramickou hlínou – procvičování jemné motoriky,

- seznámení se s provozem a nutnou údržbou domácnosti.

Mezi slabé stránky rozvoje v dané oblasti patří:

- slabé či zastaralé zkušenosti pedagogů,
- na základních školách je malá časová dotace pro dostatečný rozvoj,
- nedostatečná podpora ze strany rodičů,
- nedostatečná motivace dětí k dalšímu osobnímu rozvoji v tomto tématu,
- malá nabídka firem a podnikatelů a podporovat polytechnické vzdělávání nebo nalezení vhodné formy podpory v případě zájmu o spolupráci.

Polytechnické vzdělávání dětí a žáků může být podpořeno:

- doručením pravidelného lektora, který by dokázal probudit zájem žáků,
- navázáním spolupráce s firmou v regionu,
- sdílením dobré praxe,
- vyhlášení několika krátkodobých soutěží či jedné dlouhodobé,
- otevření pravidelných mimoškolních aktivit.

7.5 Rozvoj regionálního povědomí a vyjádření dětí a žáků

ORP Hlinsko se potýká s mírným, ale setrvalým poklesem trvale žijících obyvatel, který je mimo přirozeného úbytku spojen i se stěhováním. Podle ČSÚ je za posledních 12 let saldo vystěhovalých a přistěhovalých osob záporné. Proto je důležité se této problematice věnovat. Jedním z předpokladů k udržení mladých obyvatel je budovat a posilovat vztahy žáků k místu a regionu, kde žijí a zároveň je vybavovat takovými znalostmi, zkušenostmi a dovednostmi, které je vedou k tomu stát se aktivními zodpovědnými občany. Z dotazníkového šetření z roku 2016 Gymnázia v Hlinsku a Město Hlinsko, vyplývá, že 51 % absolventů základních škol neplánuje v regionu nadále studovat (i kdyby zde byla škola, o kterou mají zájem) a v regionu zůstat.

Jednou z možností, jak podpořit regionální patriotismus je vydávání vzdělávacích materiálů s regionální tematikou, jedná se např. o brožury na určitá témata v regionu, časopisy pro školní děti nebo čítanky vlastivědy regionu. Podpořit regionální patriotismus pomohou i modelové příklady práce s regionem a výuky v terénu s poznáváním území, pracovní listy, metodika pro pedagogy, portfolio, interaktivní část učebnic apod.

Dále je možné budovat vztah dětí a žáků k regionu podporou tzv. místně zakotveného učení, které využívá všech aspektů místního prostředí včetně místních kulturních, historických a sociopolitických souvislostí a životního prostředí jako materiál pro výuku. Je propojeno se zapojováním občanů a účastí v projektech, které mají význam pro místní školu a obec.

Místně zakotvené učení jako takové propojuje školu a obec, maže hranici mezi výukou a reálným životem. Obec se tak stává učebnou a škola vysoce ceněnou institucí, která přispívá k vitalitě života obce.

Základní principy místně zakotveného učení:

- zakotvení v místě (různá měřítka, různá prostředí – město, venkov, chráněné území, ale vždy konkrétní místo),
- projektově a badatelsky orientované (pro žáky řešení reálných situací, reálných míst ...),
- relevantní (opravdový výzkum pro žáky samotné i jejich rodiny),
- oceňované těmi, kdo plánují a realizují rozvoj obce a školy,

- zaměřené na žáky (začneme tím, co je zajímavé, a pak stavíme na jejich zvědavosti; město školní učebnou, výuka i mimo školu),
- mezioborové (založené často na přírodních vědách, ale s prolínáním do dalších předmětů – mezioborové učení je efektivnější a rychlejší než drilování a memorování),
- založené na spolupráci (žáků mezi sebou i organizacemi),
- reflektující (tj. zpětná vazba, podívat se za sebe, zhodnotit, vstřebat činnosti je velmi důležité, prozkoumat je),
- postupně se zvětšující rozsah (malé děti se učí o věcech, kterých se můžou dotknout, s věkem se zvětšuje rozsah okruhu látky a výuky).

Přínosy místně zakotveného učení

- posiluje vazbu žáků k místu,
- vytváří živá a činorodá partnerství mezi školami a obcemi,
- zlepšuje studijní výsledky žáků,
- posiluje environmentální, sociální a ekonomickou vitalitu.

K posílení regionálního povědomí žáku je možné využít i tyto způsoby:

- v rámci výstupů ŠVP – vlastivěda, občanská výchova, společenskovědní seminář,
- projektové dny,
- výlety a exkurze,
- návštěvy muzeí, NKP a galerií v regionu,
- účast v soutěžích a regionálních akcích (např. NKP Ležáky, Masopust),
- účast samotných žáků na tvorbě regionálních publikací a materiálů (např. podíl žáků na publikaci Život a historie vypálených obcí, tvorba omalovánek s pověstmi z regionu, dramatické ztvárnění audiopověstí z regionu apod.)

7.6 Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka

Na základní i mateřské škole si děti a žáci osvojují výslovnost od prvních hodin. Učí se texty písniček, básniček a říkanek a základní gramatiku. Snaží se porozumět základním pokynům zadávaným v cizím jazyce. To vše formou komunikace a hry, využíváním digitálních technologií. Používají se názorné pomůcky, využívají se přirozené situace a vytvářejí se modelové situace (dramatizace). Na druhém stupni si žáci znalosti prohlubují a rozvíjí např. čtením časopisů v cizím jazyce, vyhledáváním informací, prací s internetem, diskuzí apod. Smyslem výuky cizího jazyka je se jej naučit používat v reálných situacích.

Mezi slabé stránky rozvoje v dané oblasti patří:

- nemožnost pravidelné konverzace v Aj,
- malá nabídka mimoškolních aktivit.

Vzdělávání cizích jazyků může být podpořeno:

- sdílením dobré praxe,
- poskytnutím kvalitních a moderních výukových materiálů,
- pořádání soutěží,
- tematické konverzace,
- konverzace s rodilými mluvčími.

7.7 Osobnostní růst pedagogů a klima školy

Během průzkumu bylo zjištěno, že řada pedagogů je ohroženo syndromem vyhoření. Učitelé i ostatní zaměstnanci školy jsou dlouhodobě vystavování zvyšujícím se nárokům na jejich osobní i pracovní výkony. Pracovní situaci neusnadňuje ani zvyšující se objem administrativních úkonů. Objevují se také problémy s rodiči některých žáků. Je tedy třeba dbát o duševní zdraví a osobní růst pedagogů, aby mohli vytvářet klima školy, které je potřebné k harmonickému rozvoji žáků. MAS Hlinecko se snaží tento rozvoj podpořit formou workshopů a seminářů, které cílí na duševní pohodu a tedy příjemné klima ve škole.

8Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání

Tabulka 30 představuje dotčené skupiny, jejich očekávání, rizika spojená se skupinou, způsob komunikace s nimi a opatření.

Tabulka 6 Analýza dotčených skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti (žáky) v MŠ, ZŠ	bezpečnost dětí	odliv dětí do jiných škol	rodičovské sdružení	komunikace s rodiči
	vysoká kvalita výuky		webové stránky (individuální přihlášení)	porovnání výsledků žáků s ostatními školami
	individuální přístup		školní zpravodaj	
	kvalifikovaní učitelé		zveřejnění kontaktu na učitele	
	zajištění družiny		osobní komunikace s učitelem	
	jídelna s kvalitní stravou			
	pomoc při výběru povolání			
	dobrá komunikace se školou			
	dobré vybavení školy			
	nabídka volnočasových aktivit			
	moderní školní vzdělávací program			
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	bezpečnost dětí	výběr jiného zařízení	prohlídka školy	zajištění bezpečnosti dětí
	vysoká kvalita výuky		dny otevřených dveří	zajištění kvality výuky
	individuální přístup		škola nanečisto pro předškoláky	zaměstnání kvalifikovaných učitelů
	kvalifikovaní učitelé			zajištění družiny

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	družina			zajištění jídelny s kvalitní stravou
	jídelna s kvalitní stravou			pomoc při výběru povolání
	pomoc při výběru povolání			zlepšení komunikace se školou
	dobrá komunikace se školou			zlepšení vybavení školy
	dobré vybavení školy			zajištění nabídky volnočasových aktivit
	nabídka volnočasových aktivit			vytvoření moderního školního vzdělávacího programu
	moderní školní vzdělávací program			zajištění komunikace s obcemi
	dobrá dopravní dostupnost			komunikace s obcemi
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	dobré vybavení školy	nízká úroveň vzdělání	webové stránky	besedy, exkurze
	individuální přístup	psychické problémy	komunikace s dětmi	trpělivý přístup
	pomoc při problémech	opuštění školy		
	vzdělání vedoucí k uplatnění se ve společnosti	apatie, nezájem		
	zábava			
	osobnostní rozvoj			
Pedagogové a další zaměstnanci	vhodné podmínky pro výkon povolání	vyhoření	porady	zajištěných dobrých pracovních podmínek
	adekvátní platové ohodnocení	nezájem o žáky		vstřícný přístup vedení školy
	dobrý kolektiv			
	možnost profesního růstu			
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	dobré fungování školy	rušení škol	pravidelné zprávy o činnosti	kontrola
	nízké náklady na provoz			reference rodičů a dětí
	další rozvoj školy			
	zodpovědné hospodaření			

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	vysoká kvalita vzdělávání			
	dostatečný počet žáků			
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	snadná dostupnost školy	odliv rodin s dětmi		pravidelné informování
	nízké příspěvky			
	dobré vybavení škol			zajištění dopravní spojení
	vysoká kvalita vzdělání	rušení škol	spolupráce s obcemi	pravidelné schůzky
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO ...)	dobrá spolupráce			společné akce
	fungující zařízení	ztráta zájmu o školu		schůze
Představitelé obcí SO ORP	dobré zajištěni a dostupnost vzdělání v ORP	nedostatek finančních prostředků v rozpočtech obcí		
Kraje	vyhovující síť škol	nedostatečné pokrytí školami	pravidelné přehledy	pravidelné přehledy
	efektivní financování	nízká úroveň vzdělání	výroční zprávy	statistiky
	dobrá komunikace s ORP		komunikace odborů školství ORP a KÚ	
	vysoká úroveň vzdělání	odliv rodin s dětmi	statistiky počtu žáků a učitelů	
Stát	dostatečná síť škol	nedostatečné pokrytí školami	pravidelné přehledy	hodnocení úrovně škol
	efektivní financování	nízká úroveň vzdělání	komunikace ORP a MŠMT	
	vysoká úroveň vzdělání	kumulace rodin s dětmi		
	kvalifikování učitelé			
Média	transparentnost financování		komunikace se školami	
	vysoká úroveň vzdělávání		regionální tisk	regionální tisk
	přístup k informacím	negativní mediální obraz	reportáže z akcí	reportáže z akcí

Zdroj: Strategie území správního obvodu ORP Hlinsko v oblasti v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu

9Metaanalýza existujících strategických dokumentů pro oblast vzdělávání

V metaanalýze je sledován záměr postihnout souvislost problémů a priorit na národní a na regionální úrovni. V tabulce 18 je zachycen soulad zpracovaného MAP s významnými strategickými dokumenty jak na celostátní, tak i na národní úrovni.

Obrázek 6 Soulad MAP se strategickými dokumenty ČR, Pardubického kraje, ORP Hlinsko

Dokument	Soulad	
	Opatření, cíle	Cíle MAP
Strategie vzdělávací politiky v oblasti školství do roku 2030+	Strategická linie 1, 2, 3, 4 a 5	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 4.1, 4.2
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji	II.2.4	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 4.1, 4.2
Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2021–2027 Místní akční skupina Hlinecko, z.s.	2.1 (2.1.1 a 2.1.2	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 4.1, 4.2

Zdroj: Vlastní zpracovaní

9.1 Strategické dokumenty v oblasti školství České republiky

9.1.1 Strategie vzdělávací politiky v oblasti školství do roku 2030+

Implementace Strategie 2030+ povede k vytvoření a rozvoji otevřeného vzdělávacího systému, který reaguje na měnící se vnější prostředí a poskytuje relevantní obsah vzdělávání v celoživotní perspektivě. Cílem vzdělávání v následující dekádě je základními a nepostradatelnými kompetencemi vybavený a motivovaný jedinec, který dokáže v co nejvyšší míře využít svůj potenciál v dynamicky se měnícím světě ve prospěch jak svého vlastního rozvoje, tak s ohledem na druhé a ve prospěch rozvoje celé společnosti. Cílem Strategie 2030+ je modernizovat vzdělávání tak, aby děti i dospělí obstáli v dynamickém a neustále se měnícím světě 21. století.

Strategický cíl 1
Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní život

- Z výše uvedeným souvisí nutná potřeba inovovat obsah a způsob vzdělávání na všech jeho stupních. Společným cílem musí být dosažení vyšší úrovně klíčových kompetencí a gramotností všech dětí i dospělých.
- Nezbytným předpokladem úspěchu je účinná centrální podpora dostupná pro každou školu, ředitele, učitele i žáka.
- Základním předpokladem úspěšné modernizace vzdělávání je přijetí kompetenčního pojetí vzdělávání žáků především právě učiteli. Kompetenční pojetí kurikula bude vycházet z inovovaných klíčových kompetencí zohledňujících doporučení Rady Evropské unie o klíčových kompetencích pro celoživotní učení. Součástí RVP ZV bude mimo jiné i vymezení uzlových bodů pro jednotlivá období a na ně navázané jádrové a rozvíjející výstupy.
- Je třeba vytvořit nezbytné zlepšení podmínek pro pedagogickou práci škol, využití pedagogické diagnostiky a jí odpovídajících vzdělávacích a výchovných strategií.

- Občanské vzdělávání povede žáky k vzájemnému respektu a toleranci, ke kritickému myšlení a k aktivnímu zájmu o věci veřejné a život kolem sebe.
- Nezbytné je během počátečního vzdělávání vybavit žáky kompetencemi k celoživotnímu učení. Podpoříme flexibilní cesty celoživotního učení umožňující každému do něj vstoupit a doplnit si potřebné dovednosti, znalosti nebo kvalifikaci kdykoliv během života.

Strategický cíl 2

Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů

Zlepšíme podmínky pro kvalitní pedagogickou práci škol. Ve školách posílíme metody formativního hodnocení, jež podporuje učení a vede žáky k přebírání odpovědnosti. Hodnocení se bude zaměřovat na výsledky žáka, nikoli na jeho osobnost.

- Zvýšíme účast na předškolním vzdělávání u dětí ve věku 3 až 4 let. Vzdělávání v mateřských školách je svébytné vzdělávání provázející dítě v jeho vývojové životní etapě. Je vhodné, aby bylo včasně zahájeno, bylo zaměřené na rozvoj kompetencí důležitých pro úspěch v dalším stupni vzdělávání a na rozvoj sociálních dovedností dětí.
- Část finanční a nefinanční podpory zacílíme specificky na posílení a zkvalitnění pedagogického sboru v zaostávajících regionech a ve školách s horšími výsledky.
- Aby nedocházelo k rané selektivitě a odchodům velkého počtu žáků na víceletá gymnázia, zkvalitníme výuku a posílíme možnosti její individualizace na druhém stupni základních škol. Umožníme tak kvalitnější vzdělávání různorodých kolektivů a optimální rozvoj potenciálu každého žáka.
- Budeme posilovat spolupráci rodiny a školy, a to jak vzděláváním pedagogů, tak metodickou podporou školních rad, zlepšováním informovanosti a zvyšováním vzájemné důvěry. Je potřeba, aby školy a učitelé byli profesně připraveni na efektivní komunikaci s rodiči. Rodiče jsou nedílnou součástí školní komunity a je prospěšné, aby se podíleli na vybraných rozhodovacích procesech a rozuměli postavení všech aktérů ve vzdělávacím systému, jejich právům a povinnostem.

Strategická linie 1 Proměna obsahu, způsobů a hodnocení vzdělávání:

1.1 Proměna obsahu, metod a forem vzdělávání
1.2 Inovace ve vzdělávání 1.3 Hodnocení ve vzdělávání
1.4 Digitální vzdělávání
1.5 Občanské vzdělávání
1.6 Bezpečné prostředí ve školách, rozvoj participace a autonomie
1.7 Odborné vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách
1.8 Neformální vzdělávání a celoživotní učení

Strategická linie 2 Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání

2.1. Omezení vnější diferenciace školství
2.2 Disparity a segregace
2.3 Case-management a meziresortní spolupráce

Strategická linie 3 Podpora pedagogických pracovníků

3.1 Systém komplexní profesní přípravy a podpory

3.2 Podpora pedagogické práce škol

Strategická linie 4 Zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce

4.1 Koncentrace odborných kapacit

4.2 Lepší využití dat a zvýšení relevance a kvality vzdělávacího výzkumu

4.3 Snižování nepedagogické zátěže škol

4.4 Posílení informovanosti, komunikace a spolupráce

Strategická linie 5 Zvýšení financování a zajištění jeho stability

5.1 Zajištění financování v rámci jednotlivých strategických linií

9.1.2 Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019–2023

Průřezovým principem DZ ČR je vzdělávání pro udržitelný rozvoj, které se naplňuje uplatňováním aktivních metod vzdělávání a rozvojem celoživotních kompetencí jako je např. kritické myšlení, společné řešení problémů, rozhodování, které jsou potřebné pro udržitelný rozvoj.

Obsah vzdělávání

Z hlediska obsahu vzdělávání DZ ČR 2019 – 2023 akcentuje:

- **vzdělávání v oblastech digitálních technologií**, kompetence komplexního pracování s informacemi v off-line i on-line prostředí;
- **čtenářskou a matematickou gramotnost, finanční gramotnost**,
- vícejazyčnost,
- kreativitu;
- **občanskou gramotnost** (vzdělávání pro demokracii a občanskou společnost, mezigenerační dialog, pomoc potřebným), hodnoty a postoje.
- Dále jde o **snižování nerovností ve vzdělávání, genderovou rovnost ve vzdělávání, odstraňování genderových stereotypů ve vzdělávání a v kariérovém poradenství**.

Předškolní vzdělávání

Prioritní cíle

➢**Zkvalitňovat předškolní vzdělávání a eliminovat odklady povinné školní docházky** – od roku 2021 postupně snižovat počet dětí na třídu MŠ.

➢*Snížení množství odkladů školní docházky lze podporovat důslednou a pravidelně prováděnou **pedagogickou diagnostikou každého dítěte či implementací formativního hodnocení v mateřských školách** (podpora dítěte pro dosažení školní zralosti**), komunikací pedagogů s rodiči předškolních dětí** (podpora dítěte ze strany rodičů při přechodu do ZŠ) a*

➢d***ůsledným metodickým řízením školských poradenských zařízení** (vydáváním doporučení k odkladu školní docházky pouze na základě posouzení školní zralosti dítěte, nikoliv na základě přání zákonných zástupců)*

➢*Cílem v této oblasti **je posílení kompetencí prvostupňových učitelů a podpora inkluzivních opatření** (změny v řízení třídy, personální posílení ve třídě, pomůcky pro žáky s odlišným mateřským*

jazykem aj.) v rámci ZŠ, která napomohou přijmout všechny žáky do základního vzdělávání a vzdělávat je tak, aby zažili úspěch.

Mateřské školy se mají:

➢zaměřit se na: rozvoj dovedností předcházejících čtení, psaní, výuce cizích jazyků a na rozvoj elementárních principů práce s informacemi s důrazem na matematické souvislosti a logopedickou prevenci, aktivně se seznamovat s technickými a manuálními činnostmi, podporovat zdravý způsob života, environmentální výchovu a zároveň vzbuzovat zájem o pohybovou činnost dětí,

➢zasazovat se o: maximální rozvoj potenciálu všech dětí včetně rozvoje jejich tvořivosti – DV PP, zlepšování materiálního vybavení, podpora rozvoje digitálních kompetencí, prohlubování znalostí z kybernetické bezpečnosti, využívání prvků polytechnické výchovy.

Základní vzdělávání v DZ ČR

Prioritní cíle

- *„Revidovat kurikulum základního vzdělávání a zvýšit kvalitu vzdělávání, zejména na 2. stupni základního vzdělávání.*
- Omezovat vnější diferenciaci a podporovat desegregaci v základním vzdělávání.
- Odstraňovat v maximální možné míře disparity.
- Podporovat integraci žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka.

ZŠ by měla:

- ***na 1. stupni nabízet kvalitní polytechnické vzdělávání*** *(včetně rozvoje manuální zručnosti),*

- ***na 2. stupni zajistit rozvoj technického myšlení, manuální zručnosti a tvořivosti*** *a především upevnění vědomostí a dovedností,*

- *navíc* ***vytvářet žákům příležitosti pro odpovědné kariérní rozhodování širším uplatněním kvalitního kariérového poradenství*** *(volba povolání nebo dalšího vzdělávání), zařazením výukových aktivit představujících jednotlivé profese, odvětví a využití školních poznatků v životě a v práci (motivace pro vzdělávání a přípravu na povolání) a* ***koncepčním důrazem na matematiku a polytechnické vzdělávání*** *(konkrétně zaměřená motivace pro vzdělávání a přípravu na technická povolání v segmentu ohroženém nedostatkem kvalifikovaných pracovníků a odborníků).*
- ***motivovat zřizovatele k důslednému systematickému řízení kapacit ZŠ, aby v období demografických poklesů využívali momentálně dočasně uvolněné kapacity budov škol pro jiné vzdělávací účely***

Prioritní cíle

- *Podporovat komplexní systém ucelené podpory profesního rozvoje učitelů i ředitelů, zahrnující všechny prvky profesionalizačního kontinua.*
- Podporovat procesy strategického řízení rozvoje školy a pedagogického vedení.
- *Zlepšovat odměňování pracovníků v regionálním školství, zajistit jim růst platů a zlepšovat podmínky pro práci ředitelů.*

Základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání

Prioritní cíle

- Vyhodnotit RVP ZUV po náběhu do všech ročníků vzdělávání.

Vytvářet lepší podmínky pro činnost školských zařízení pro zájmové vzdělávání a vybraný typ školských výchovných a ubytovacích zařízení (podmínky prostorové, pokud možno samostatné herny, nikoli učebny; materiální [vybavení heren]; personální, metodické atp.).

Podporovat zájmové vzdělávání a jeho kurikulárně využitelné vazby na formální vzdělávání především pro skupinu dětí a žáků od 6 do 15 let.

Vytvářet příležitosti pro pregraduální přípravu i další vzdělávání pedagogických pracovníků působících v oblasti zájmového vzdělávání a práce s nadanými dětmi, žáky a studenty."

9.2 Strategické dokumenty oblasti školství Pardubického kraje

9.2.1 Záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji (2020–2024)

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji (2020–2024), dále jen DZ Pk, byl schválen Zastupitelstvem Pardubického kraje dne 5. 5. 2020 usnesením Z/459/20.

Materiál je rozdělen do tří tematických částí:

1. Souhrnná charakteristika kraje – ekonomický, sociální a demografický vývoj, vzdělanostní charakteristika obyvatelstva, zaměstnanost; regionální specifika a jejich vliv na vzdělávání.
2. Stav vzdělávací soustavy Pk, cíle a směry jejího rozvoje
3. Ekonomické aspekty rozvoje vzdělávací soustavy včetně financování.

V dalším textu se soustředíme na vzdělávací soustavu.

Předškolní vzdělávání v Pk

Většinu dětí se daří umísťovat do MŠ, mezi neumístěnými dětmi jsou většinou děti mladší tří let. Vedle klasických přístupů se ve vzdělávání využívají Montessori pedagogika a pedagogika waldorfského typu.

V záměrech Pardubického kraje jsou naplánovány cíle, opatření, předpoklady a formy realizace včetně termínů. V předškolním vzdělávání jde o dostupnost vzdělávání a zvýšení kvality, v základním vzdělávání o rovné příležitosti a zvýšení kvality vzdělávání.

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je věnována podpora bez ohledu na formu jejich vzdělávání. Ve školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona a i ve školách běžného typu vzdělávajících tyto žáky je v průběhu vzdělávacího procesu přihlíženo k vrozeným možnostem a schopnostem dětí a žáků s cílem rozvinout jejich vzdělávací potenciál v nejvyšší míře.

Vzdělávání těchto dětí, žáků a studentů probíhá pomocí řady podpůrných opatření.

V DZ PK jsou např. zmíněny pozice krajských koordinátorů pro autismus a koordinátor logopedických služeb.

V této oblasti je stanoven cíl E.1 Rovný přístup dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ke vzdělávání.

Vzdělávání dětí a žáků nadaných

Důvodem nízkého počtu dětí a žáků s identifikovaným nadáním může být nejednotný přístup k jejich vyhledávání a vykazování.

Vyhledávání nadaných žáků probíhá zejména prostřednictvím soutěží. Přihlášení do soutěže je proto jednou z nejčastěji využívaných forem práce s nadanými žáky ve školách. Nedostatkem je, že soutěže jsou až na výjimky určeny žákům od 2. stupně ZŠ. Soutěže a přehlídky existují i v zájmovém vzdělávání.

Na podporu práce s nadanými žáky jsou v Pardubickém kraji využívány rozvojové programy MŠMT Excelence základních škol (podpora pedagogů pracujících s nadanými žáky, zvyšování motivace žáků a škol o účast v soutěžích a na přehlídkách, zvyšování vědomostní úrovně žáků nad rámec školních vzdělávacích programů).

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti vzdělávání dětí a žáků nadaných dosáhnout cíle F.1 Rozvoj potenciálu nadaných dětí, žáků a studentů.

Základní umělecké vzdělávání

Počet žáků navštěvujících ZUŠ v Pk stoupá. Zájem je hlavně o výtvarné obory a hudební obory s individuální výukou. Záměrem Pardubického kraje je v oblasti základního uměleckého vzdělávání dosáhnout následujících cílů:

G.1 Zkvalitnění podmínek pro činnost ZUŠ

G.2 Rozvoj nadání žáků ZUŠ

Zájmové vzdělávání

V důsledku rostoucího zájmu dětí a jejich rodičů o aktivity spojené se zájmovým vzděláváním, docházelo u SVČ k rozšiřování nabídky a změně její struktury s ohledem na aktuální trendy a místní poptávku. Počet účastníků zájmového vzdělávání postupně narůstal v pravidelné činnosti, v rámci letní táborové činnosti byl zaznamenán zvýšený zájem především o příměstské tábory. Záměrem Pardubického kraje je v oblasti zájmového vzdělávání dosáhnout cíle I.1 Zkvalitnění podmínek pro činnost školských zařízení pro zájmové vzdělávání.

9.3 Strategické dokumenty oblasti školství ORP a MAS

9.3.1 Strategie území správního obvodu ORP Hlinsko v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestního ruchu – na období 2015–2024

Cíl 1.1 Vytvoření společného skladu pomůcek pro hendikepované děti a žáky

Popis cíle:

Podle Krajské ročenky školství Pardubického kraje se podíl hendikepovaných žáků na celkovém počtu žáků v základních školách zvyšuje. Pro přijetí hendikepovaného žáka do základní školy je v mnoha případech nutné vytvořit příznivé podmínky a předpoklady k jeho úspěšnému vzdělávání. Jedním z nich je pořízení speciálních pomůcek a zařízení, které dítě nebo žák potřebuje k účasti na vyučování. V současné době nejsou všechny školy v ORP Hlinsko zcela vybaveny na přijetí dětí nebo žáků s různými hendikepy. Děti a žáci s různými formami poruch vyžadují také vybavení speciálními pomůckami, které mohou být velmi finančně nákladné. Proto školy nemohou hendikepované děti a žáky přijmout, a navíc se pomůcky stávají nepotřebnými po jejich absolvování. Dle rozhodnutí fokusní skupiny tento problém vyřeší společný nákup pomůcek pro hendikepované děti a žáky, kdy si budou moci školy vybavení po nezbytně nutnou dobu půjčit a po absolvování předškolní nebo školní docházky vybavení vrátí, aby ho mohly používat ostatní školy.

9.3.2 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2021–2027 – Místní akční skupina Hlinecko, z. s.

Vazba na specifický cíl: 2.1 Podpora vzdělávání v naší MAS

Opatření 2.1.1 Podpora předškolního, základního, neformálního a volnočasového vzdělávání školství

Opatření 2.1.2 Podpora celoživotního vzdělávání

Opatření se zaměřuje na vzdělávání, a to jak na zlepšování vybavení a zázemí škol, profesní růst pedagogických pracovníků, kvality vyučování, tak i na celoživotní vzdělávání:

- zajišťování osobnostně profesního rozvoje pedagogických pracovníků prostřednictvím dalšího vzdělávání, vzájemného setkávání, sdílení zkušeností mezi pedagogy a na zajištění nebo sdílení odborných pracovníků pro zvýšení kvality výuky (školní asistenti, logopedi, psychologové, chůvy, odborníci z praxe apod.),
- realizace extrakurikulárních a rozvojových aktivit v ZŠ,
- obnova vybavení, pomůcek k výuce, využívání digitálních technologií,
- vytváření podnětného prostředí ve školách vytvářející základní předpoklady pro jejich školní i osobní (sociální) rozvoj a poskytovat prostor pro vzájemnou interakci s jejich vrstevníky,
- rekonstrukce odborných učeben (především těch, které jsou určeny na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi), pořízení nového vybavení a modernizace stávajícího,
- kontinuální údržba školních budov, sportovišť, zahrad, školních kuchyní, družin, zázemí pro pedagogické i nepedagogické pracovníky, provádění úprav pro úspory energie a využívání obnovitelných zdrojů energie,
- plánování a realizace společných aktivit, které prohloubí spolupráci, přinesou vzájemné poznávání, přenos zkušeností mezi pedagogy a případné finanční úspory,
- podpora institucí zajišťujících zájmové a neformální vzdělávání,
- zvyšování kvality podmínek v MŠ pro poskytování vzdělávání, včetně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, s ohledem na zajištění hygienických požadavků v MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány krajskou hygienickou stanicí,
- budování vnitřní konektivity škol,
- vybudování zázemí pro školní poradenská pracoviště a pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,

- vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při ZŠ vedoucí k sociální inkluzi (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity, knihovny, společenské místnosti), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit, 22
- rekonstrukce učeben neúplných škol,
- zvyšování kvalifikace zaměstnanců,
- informování a edukace cílových skupin a laické veřejnosti o psychosociální oblasti,
- vzdělávání odborné veřejnosti.

9.4 Výsledky mezinárodních šetření ve vzdělávání

Výstupy mezinárodních šetření V ČR je pravidelně realizována řada mezinárodních šetření, jejichž realizátorem je vesměs ČŠI. Nejdůležitější jsou šetření PISA, TIMSS a TALIS. PISA je aktivita Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Šetření je zaměřené na zjišťování úrovně gramotností patnáctiletých žáků. TIMSS je aktivita Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání (IEA). Šetření TIMSS je zaměřené na zjišťování úrovně znalostí a dovedností žáků 4. a/nebo 8. ročníku ZŠ v matematice a v přírodních vědách. TALIS je aktivita Organizace pro hospodářskou spolupráci (OECD). TALIS je mezinárodní šetření o vyučování a učení, které se zabývá školním prostředím a podmínkami, ve kterých učitelé a ředitelé pracují, apod.

9.4.1 Mezinárodní šetření PISA (Programme for International Student Assessment)

je považováno za největší a nejdůležitější mezinárodní šetření v oblasti měření výsledků vzdělávání, které v současné době ve světě probíhá. Výzkum je jednou z aktivit Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Šetření je zaměřeno na zjišťování úrovně gramotností patnáctiletých žáků, kteří se ve většině zúčastněných zemí nacházejí v posledních ročnících povinné školní docházky. Je koncipován tak, aby poskytoval tvůrcům školské politiky v jednotlivých zemích všechny důležité informace o fungování jejich školských systémů. Testování probíhá ve tříletých cyklech, přičemž pokaždé je kladen důraz na jednu z uvedených oblastí tak, aby bylo možno o ní získat detailnější informace. V ČR je jeho realizátorem Česká školní inspekce. V aktuálním šestém cyklu z roku 2015 byla hlavní testovanou oblastí přírodovědná gramotnost. Vedle toho se však standardně zaměřuje i na čtenářskou a matematickou gramotnost. Pro testování bylo v každé zemi vybráno minimálně 150 škol. Za Českou republiku bylo do testování zapojeno celkem 6 894 žáků z 344 škol (všechny typy základních škol s druhým stupněm vzdělávání i všechny druhy středních škol).

Matematická gramotnost

Naprosto nejlepšího výsledku dosáhli v oblasti matematické gramotnosti žáci ze Singapuru a výborné výsledky měli i japonští a čínští žáci. Z Evropy byli nejlepší žáci ze Švýcarska a Estonska. Výsledek českých žáků (492 bodů) je na úrovni průměru zemí OECD (490 bodů) a je podobně jako v roce 2012 srovnatelný například s výsledky žáků z Nového Zélandu, Austrálie, Francie a Velké Británie. Podprůměrného výsledku dosáhli například žáci ze Slovenska a z Maďarska.

Čtenářská gramotnost

V oblasti čtenářské gramotnosti dosáhli naprosto nejlepšího výsledku také žáci ze Singapuru, následovaní žáky z Kanady a Finska. Výsledek českých žáků (487 bodů) je mírně pod průměrem zemí OECD (493 bodů) a je srovnatelný s výsledky například žáků Ruska, Švýcarska, Rakouska a Vietnamu. Žáci na Slovensku mají pak výsledky významně horší než čeští žáci.

Přírodovědná gramotnost

Průměrné výsledky zemí jsou získány testováním reprezentativních výběrů žáků, proto nelze stanovit s absolutní přesností pořadí určité země, je však možné určit s pětadevadesáti procentní pravděpodobností hodnotu výsledku dané země na škále. Průměr zemí OECD je 493 bodů. Žáci České republiky dosáhli výsledku na úrovni průměru zemí OECD podobně jako žáci ze Spojených států amerických, Rakouska, Francie, Švédska, Španělska či Lotyšska. Významně se neliší ani od výsledků žáků Norska, které je ovšem mírně nad průměrem zemí OECD, a Ruské federace, která je mírně podprůměrná. Naprosto nejlepšího výsledku dosáhli žáci v městském státě Singapuru, následovaní žáky z Japonska, Estonska a Finska. Za žáky z České republiky, a tedy i průměrem zemí OECD, se ze zemí Evropské unie umístili například žáci z Lucemburska, Itálie, Maďarska a Slovenska.

9.4.2 Mezinárodní šetření TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study)

Zjišťuje úroveň znalostí a dovedností žáků v matematice a v přírodovědných předmětech. Kromě úrovně znalostí žáků se zjišťuje i vliv domácího prostředí, postoje rodičů apod., což umožňuje zjistit informace například o selektivitě vzdělávání. Testovanou skupinu představují devítiletí a třináctiletí žáci, což většinou představuje ty, kteří navštěvují 4. a 8. ročníky základních škol, respektive odpovídající ročník víceletých gymnázií.

Testování TIMSS, které proběhlo v roce 2015 a Česká republika se zapojila pouze do testování žáků 4. ročníků základních škol. Do šetření se v ČR zapojilo 159 základních škol s více než 5 000 žáky, doplňkové dotazníky vyplňovali také rodiče testovaných žáků, přibližně 350 učitelů a 159 ředitelů škol.

Výsledek českých žáků 4. ročníku v matematice byl v šetření TIMSS 2015 nadprůměrný. V matematice mělo devět členských zemí EU lepší výsledek než ČR a čtyři měly výsledek srovnatelný. Od roku 1995 do roku 2007 byl v ČR zaznamenán významný pokles výsledků žáků 4. ročníku. Od roku 2007 se zlepšoval, přesto byl v roce 2015 horší než výsledek v roce 1995. Horší výsledek českých žáků je po dvaceti letech dán nižším podílem žáků s nejlepšími výsledky. Podíl žáků se slabými výsledky se od roku 2007 snížil. Za posledních osm let se čeští žáci zlepšili v matematice ve všech obsahových i dovednostních okruzích nejvíce z 18 zemí zapojených do šetření TIMSS 2007 i do TIMSS 2015. Čeští žáci si vedli relativně lépe v geometrii a prokázali lepší dovednosti při řešení úloh na uvažování, relativně hůře si vedli v prokazování znalostí. Zajímavý poznatek ze šetření je, že v přírodovědě měli čeští žáci relativně lepší výsledek při prokazování znalostí, naopak v používání znalostí a v uvažování si v porovnání s celkovým výsledkem vedli hůře.

9.4.3 Šetření České školní inspekce

Níže uvedené dokumenty shrnují výsledky inspekcí ČŠI stav předškolního, základního, uměleckého i zájmového vzdělávání ve školních letech 2017–2019.

Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2018/2019

Relevantní doporučení v předškolním vzdělávání:

- Další vzdělávání pedagogů zaměřit zejména na pedagogickou diagnostiku i její další využívání a na vzdělávání dětí mladších tří let, věnovat pozornost rozvoji komunikačních dovedností pedagogů.
- Jasně stanovit mechanismy pro jednání se zákonnými zástupci dětí a pro jejich efektivní zapojení do realizace individualizovaného vzdělávání. Vést s nimi průběžný dialog o prospívání dítěte, jeho rozvoji a učení (tzn. pravidelnou individuální konzultační činností, prací s portfoliem dítěte aj.).

• Realizovat vnitřní evaluační systém, který systematicky, komplexně i objektivně vyhodnocuje práci školy, identifikuje rizika a vede k přijímání účinných opatření a ke zlepšování kvality její činnosti.

• V rámci místních akčních plánů (MAP) aktivně reagovat na aktuální potřeby škol. Podporovat realizaci společných vzdělávacích a školicích programů přímo v mateřských školách pro všechny zaměstnance (např. vedení školy, učitelé, asistenti pedagoga, popř. chůvy atd.) a napomáhat tak společnému chápání pojetí kvality na úrovni školy.

Relevantní doporučení v základním vzdělávání:

• Nastavit autoevaluační mechanismy tak, aby poskytovaly škole zpětnou vazbu ke korekci vlastní činnosti a současně sloužily jako východisko pro její další směřování. Výsledky vlastního hodnocení zohledňovat v aktualizaci strategie a koncepce rozvoje školy, ze kterých vychází ŠVP.

• Využívat vzdělávání pro sborovny, pokud je k dispozici, podporovat mezipředmětovou spolupráci a přípravu komplexnějších vzdělávacích projektů.

• Snažit se o zvyšování spolupráce učitelů zejména i v méně konvenčních oblastech, například ve vzájemných hospitacích, mimoškolních aktivitách a ve spolupráci s učiteli dalších škol.

• Motivovat žáky k participaci na chodu školy prostřednictvím školního parlamentu či jiných školních aktivit. Dbát na to, aby školní parlament neplnil funkci pouze formálně zřízeného orgánu, ale umožňoval žákům v rozumné míře ovlivnit chod škol.

• V rámci místních akčních plánů (MAP) aktivně reagovat na aktuální potřeby škol. Podporovat realizaci společných vzdělávacích a školicích programů přímo v základních školách pro všechny zaměstnance (např. vedení školy, učitelé, asistenti pedagoga, podpůrný pedagogický personál, jako jsou pracovníci školních poradenských pracovišť), a napomáhat tak společnému chápání pojetí kvality na úrovni školy.

Relevantní doporučení pro zájmové vzdělávání:

• Zaměřit se na provázanost činností v zájmovém vzdělávání v ŠD/ŠK se vzděláváním ve škole.

10 Východiska pro strategickou část

10.1 Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Prioritní oblasti rozvoje v SO ORP Hlinsko, které stanovily pracovní skupiny MAP, jsou čtyři a jejich zaměření následující:

- **Priorita 1 – Zvýšení kvality předškolního vzdělávání v ORP Hlinsko**
- **Priorita 2 – Zvýšení kvality výuky v základních školách v ORP Hlinsko**
- **Priorita 3 – Rozvoj potenciálu každého žáka**
- **Priorita 4 – Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání**

10.2 SWOT-3 analýza

Priorita 1 – Zvýšení kvality předškolního vzdělávání v ORP Hlinsko

Tabulka 7 SWOT-3 analýza priority 1 – Zvýšení kvality předškolního vzdělávání v ORP Hlinsko

Silné stránky	Slabé stránky
• Dobré vztahy vedení škol se zřizovateli, s rodiči a s dalšími subjekty v regionu • Nadstandardní osobní vztahy uvnitř i navenek škol a školských zařízení • Dostatečný počet kvalifikovaných učitelů, kteří jsou ochotni se dále vzdělávat a spolupracovat	• Nedostatek stabilních a dlouhodobých finančních prostředků • Profesní únava některých pedagogických pracovníků • Snižující se úroveň dovedností dětí, zejména v oblasti logopedie a polytechniky
Příležitosti	**Hrozby**
• Rozšíření spolupráce mezi školami a dalšími subjekty v regionu • Další vzdělávání pedagogických pracovníků, zajištění odborných pracovníků • Využívání nových moderních metod a pomůcek při výuce, zejména digitálních technologií	• Nedostatek finančních prostředků po ukončení dotačních možností • Stále se zvyšující administrativní zátěž pro vedení škol a pedagogy • Malá participace rodičů na vzdělávání předškolních dětí

Zdroj: Vlastní zpracování

Priorita 2 – Zvýšení kvality výuky v základních školách v ORP Hlinsko

Tabulka 8 SWOT-3 analýza priority 2 – Zvýšení kvality výuky v základních školách v ORP Hlinsko

Silné stránky	Slabé stránky
• Dostatečný počet škol, kapacity a dobrá dostupnost škol (dopravní spojení) • Dostatečný počet kvalifikovaných učitelů, kteří jsou ochotni se dále vzdělávat a spolupracovat • Dobré vztahy vedení škol se zřizovateli, s rodiči a s dalšími subjekty v regionu	• Nedostatek cílených finančních prostředků na rozšíření odborného zázemí • Profesní únava některých pedagogických pracovníků • Chybějící samostatné odborné pracovny
Příležitosti	**Hrozby**
• Zapojení aktérů z trhu práce a místních podnikatelů • Další vzdělávání pedagogických pracovníků, zajištění odborných pracovníků • Využívání nových moderních metod a pomůcek při výuce, zejména IT technologií	• Zvyšující se nároky na pedagogické i nepedagogické pracovníky • Stále se zvyšující administrativní zátěž pro vedení škol a pedagogy • Zvyšující se neadekvátní požadavky rodičů na pedagogické pracovníky

Zdroj: Vlastní zpracování

Priorita 3 – Posílení spolupráce mezi školami v regionu

Tabulka 9 SWOT-3 analýza priority 3 – Posílení spolupráce v regionu

Silné stránky	Slabé stránky
• Dobrá atmosféra v mezi školami a dalšími subjekty regionu	• Velká zátěž pedagogických pracovníků (pracovní, psychická)

• Dobrá spolupráce mezi zřizovateli, řediteli, pedagogy a dalšími zainteresovanými osobami • Ochota osob v regionu vytvářet nové aktivity	• Nedostatek kvalitních odborníků, kteří by aktivity spolupráce vedli po odborné stránce a v době, kdy je školy potřebují • Nedostatek lídrů na veškeré potřebné oblasti
Příležitosti	**Hrozby**
• Síťování partnerů a prohlubování osobních vazeb • Sdílení pomůcek a příkladů dobré praxe • Finanční úspory vzniklé spoluprací škol	• Vzhledem k zvyšujícím se pracovním a časovým nárokům na pedagogy a ředitele nemají dostatek prostoru vytvářet další aktivity spolupráce • Finanční nákladnost některých aktivit spolupráce • Nedostatek stabilních a dlouhodobých finančních prostředků

Zdroj: Vlastní zpracování

Priorita 4 – Zajištění a zvýšení dostupnosti a kvality zájmového a neformálního vzdělávání a základních uměleckých škol

Tabulka 10 SWOT-3 analýza priority 4 – Zajištění a zvýšení dostupnosti a kvality zájmového a neformálního vzdělávání a základních uměleckých škol

Silné stránky	**Slabé stránky**
• Pokrytí různorodých oblastní volnočasových aktivit dětí a žáků • Častá a kvalitní reprezentace účastníků ve vyšších správních celcích • Vysoká osobností kvalita a nasazení osob vedoucích zájmové útvary	• Finanční prostředky na personální zajištění zájmových útvarů • Finanční prostředky na nákup vybavení a obnovu prostor • Nerovnoměrné rozložení SVČ po území SO ORP Hlinsko
Příležitosti	**Hrozby**
• Rozšíření spolupráce s dalšími subjekty v regionu • Další vzdělávání pracovníků, zajištění odborných pracovníků • Využívání nových moderních metod a pomůcek při výuce, zejména IT technologií	• Nedostatek stabilních a dlouhodobých finančních prostředků • Nedostatečné časové možnosti kvalifikovaných osob k vedení zájmových útvarů • Nižší zájem dětí trávit organizovaně volný čas

Zdroj: Vlastní zpracování

Společné vzdělávání dětí, žáků a studentů v rámci hlavního vzdělávacího proudu, inkluze je jednou z priorit Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Jde o zajištění rovného přístupu a adekvátní podpory, ať už se jedná o děti a žáky ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí, děti a žáky zdravotně postižené a znevýhodněné nebo žáky nadané (včetně mimořádně nadaných) tak, aby mohli dosahovat co nejlepších osobních výsledků ve vzdělávání. Ze zákona je garantováno právo dětí na tzv. podpůrná opatření, která jim pomohou překonávat jejich znevýhodnění. V rámci MAP jde o vytváření vstřícného a bezpečného prostředí ve školách i ve společnosti pro společné vzdělávání a společné plánování metodické a další podpory pro pedagogické pracovníky.

Úspěch konkrétního dítěte nebo žáka může být dosažen tím, že učitelé/lídři věří, že úspěch či selhání dětí a žáků závisí také na tom, co učitelé/lídři dělají nebo naopak nedělají. Již v první vlně místních akčních plánů se rozhovory na tato témata ukázaly být velmi nosné. Všichni totiž máme tendenci k tzv. profesní a provozní slepotě a teprve konfrontace s někým, kdo ke stejnému problému přistupuje výrazně odlišně, může vyvolat impuls pro změnu.

Tab. SWOT-3 analýza rozvoje potenciálu každého žáka

Silné stránky	Slabé stránky
• Kvalifikování asistenti pedagoga ve třídách s žáky se SPV • Dlouholeté zkušenosti se začleňováním dětí se SPV do výuky • Ochota pedagogů a asistentů se nadále vzdělávat a zdokonalovat	• Nejednotný přístup poradenských zařízení a často nejednotné výklady legislativy • Slabé financování pracovníků škol ve vztahu k jiným profesím • Malý respekt společnosti k práci učitelů jako celku
Příležitosti	**Hrozby**
• Místně zakotvené učení a vazby na obec a region • Sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe • Osobnostní rozvoj pedagogů a asistentů pedagoga	• Nejistá budoucnost pracovních úvazků na asistenty pedagoga • Neúplné úvazky a limitované pracovní poměry asistentů pedagoga

Příčiny vzniku:

· S narůstajícími požadavky na činnost učitele v třídě s žáky mající podpůrná opatření nezbývá prostor pro práci s třídou jako celkem a sdílení zkušeností mezi pedagogy.

· Dlouhodobé podfinancování pracovníků škol vede k mnoha problémům ve školství: nízká prestiž povolání, malý zájem ze strany studentů o studium pedagogických oborů, nedostatek kvalitních pedagogů.

· Neukotvení podpory osobnostního rozvoje (formou supervize, coachingu, mentoringu) v zákoně.

· Strnulost vysokoškolského vzdělávání a nízký zájem studentů pedagogických oborů učit nenapomáhá k lepší pozici učitele ve společnosti.

· Nedostatek času pro komunikaci pedagogů s asistenty pedagoga, s pracovníky školního poradenského zařízení i mezi sebou, nedostatek času pro pracovníky školního poradenského zařízení pro pozorování žáků ve školním prostředí.

Návrh konkrétních kroků řešení problémů:

1. Snížení administrativní zátěže, snížení hodin přímé pedagogické činnosti, převést nekvalifikované pracovní činnosti jako dozory a část administrativních úkonů na nepedagogické pracovníky školy, kterým se vytvoří nové pracovní místo.
2. Zorganizování akcí s cílem pozitivní osvěty v inkluzivním vzdělávání v rámci projektu MAP.
3. Zvýšit ohodnocení pedagogických pracovníků, v některých městech přispívá i zřizovatel.

Rozvoj čtenářské, matematické a digitální gramotnosti patří v současné době mezi hlavní priority vzdělávání. Pojem gramotnost se uplatňuje zejména tam, kde je kladen důraz na praktické uplatnění znalostí, dovedností a postojů v různých, se životem propojených souvislostech. Zvyšování dovedností

v oblasti základních gramotností vytváří předpoklady k úspěšnému celoživotnímu učení i k tomu, aby žáci a mladí lidé zažívali úspěch ve škole i pracovním životě. Poskytování co nejbohatších příležitostí k rozvoji gramotností všech žáků je zároveň jedním z klíčových předpokladů pro dosažení rovnosti ve vzdělávání a sociální spravedlnosti. Výsledky mezinárodních šetření poukazují na stále přetrvávající obtíže českých žáků v oblasti základních gramotností.

V MAP jsou čtenářská a matematická gramotnost prioritními tématy a podpora digitální gramotnosti prochází průřezově podaktivitami projektu MAP.

Tab. Čtenářská gramotnost

Silné stránky	Slabé stránky
• Zkušenosti pedagogických pracovníků • Ochota k dalším vzdělávání v oblasti čtenářské gramotnosti a pregramotnosti • Dobré zázemí školních knihoven	• Nízká ochota ke sdílení zkušeností v této oblasti u některých pracovníků • Nedostatek rodilých mluvčích pro výuku cizích jazyků • Malá možnost individuálního přístupu ve velmi početné třídě
Příležitosti	**Hrozby**
• Nabídka atraktivních forem výuky • Vytváření čtenářsky podnětného prostředí • Motivace formou soutěží a autorských čtení	• Nejasná koncepce MŠMT a časté změny v kurikulu • Málo podnětné rodinné prostředí k četbě a literatuře • Zhoršující se logopedická úroveň dětí a žáků na počátku povinné školní docházky

Příčiny vzniku:

- Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj čtenářské gramotnosti mimo školu.
- Chybějící pravidelná setkávání pedagogů za účelem výměny zkušeností z pohledu srovnávání úrovně Chybějící tvůrce kvalitního srovnávacího nástroje úrovně čtenářské/matematické pre/gramotnosti a chybějící finanční prostředky na jeho vytvoření.
- Nedostatek motivace škol pro zapojení se do srovnávání k zajištění úrovně gramotností Nedostatek organizovaných akcí na sdílení dobré praxe

Návrh konkrétních kroků řešení problémů:

1. Využití dotačních programů na rozvoj čtenářské pre/gramotnosti (personální zajištění pedagogického dozoru čtenářských koutků, nákup pomůcek a knih apod.).
2. Vzdělávání pedagogů v oblasti Diferencovaného vzdělávání – možnosti a způsoby práce s heterogenní skupinou žáků; jak organizovat vyučování v diferencované třídě dle skutečných možností žáků
3. Organizace vzdělávacích akcí pro pedagogy v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti, pregramotnosti v rámci MAP. např. obohacení výuky pomocí implementace metody CLIL - propojení cizího jazyka a nejazykového předmětu

4. Navázání spolupráce školních knihoven s obecními knihovnami a dalšími institucemi (např. muzei).

Tab. Matematická gramotnost

Silné stránky	Slabé stránky
• Zkušenosti pedagogického sboru • Vysoká snaha škol a pedagogů posílit prestiž matematického oboru • Vysoká účast v různých matematických soutěžích	• Chybějící ICT vybavení • Vysoká konzervativnost některý pedagogů v přístupu k výuky • Malá práce s nadanými žáky
Příležitosti	**Hrozby**
• Využití moderních a alternativních forem výuky • Nabídka dalšího vzdělávání pedagogů • Sdílení dobré praxe	• Klesající zájem o výuku matematiky ze strany rodičů. Nízká podpora od rodičů • Časté legislativní změny • Degradace logického myšlení dětí a žáků nevhodným využíváním digitálních technologií ve volném čase

Příčiny vzniku:

- Za velký problém považujeme stále rostoucí počet dětí s individuálním vzdělávacím plánem, či s nejrůznějšími poruchami učení v dané třídě a z toho plynoucí obtížnost věnovat se pak dostatečně i dětem bez poruch.

- Problematické zajištění náhrady za pedagoga v čase konání vzdělávacích akcí (finanční či personální obtíže).

- Absence organizovaného zajištění výměny zkušeností v oblasti matematické gramotnosti, pregramotnosti.

- Absence metodického sdružení, které by organizovalo společné setkávání a vzdělávání pro pedagogy v oblasti matematické gramotnosti a pregramotnosti.

Návrh konkrétních kroků řešení problémů:

1. Najít střední cestu mezi memorováním a moderní technologií, která sice mnoho matematických operací zvládne rychleji, ale ubírá nám flexibilitu při rychlém rozhodování finanční gramotnosti.

2. Využití stávajících informačních kanálů mezi školami napříč vzděláváním v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogů. Domnívám se, že by se komunikační platformy měly sjednotit, aby nedocházelo k jejich roztříštěnosti napříč školami.

3. Vybavení pomůckami a digitálními potřebami pro rozvoj matematické gramotnosti, pregramotnosti. + důležité, aby s těmito nástroji uměli učitelé a žáci pracovat, zaměřit se na praktické využití: Jak využít mobilní aplikace technologie a virtuální realitu ve výuce. Řešení vidíme ve snížení počtu dětí ve třídě, vytvoření tříd s dětmi se stejným problémem – což lze jen ve větších školách, popř. využití školního asistenta.

4. V oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogů + metod, jak smysluplně zapojit do výuky Internet, rozvíjet digitální a informační gramotnost, kreativní myšlení tak, aby bylo vzdělávání v tomto

oboru nejen tvořivým procesem objevování faktů a souvislostí, ale i aktivním poznáváním vlastního pohledu na život.

5. Získání finančních dotací na nákup nejmodernějších digitálních a ICT technologií.
6. Zavedení pravidelných setkávání pedagogů za účelem vzdělávání a výměny zkušeností v rámci MAP, organizace lokálních vzdělávacích akcí naprosto souhlasím, v současné době v naší oblasti chybí propojení aktivních učitelů, kteří by se vzájemně podporovali, inspirovali, přenášeli zkušenosti.

Analytická část byla vytvořena realizačním týmem MAP, členy pracovních skupin, zástupci škol a místním lídrem a byla projednána:

- subjekty zapojenými do MAP,

mimo to byla zveřejněna k připomínkování na webu Místní akční skupiny Hlinecko

Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
• Kvalifikovaný pedagogický personál s vysokým stupněm odbornosti. • Existence efektivních programů pro rozvoj didaktických a manažerských dovedností. • Moderní technologie a výukové metody.	• Nedostatek financí na kontinuální školení a rozvoj kompetencí. • Možná nedostatečná spolupráce mezi pracovníky ve vzdělávání a managementem. • Potřeba lepšího sledování a hodnocení efektivity školení.
Příležitosti	**Hrozby**
• Získání grantů a finanční podpory pro profesní rozvoj pracovníků ve vzdělávání. • Spolupráce s externími odborníky a institucemi pro sdílení know-how a nejlepších postupů. • Zvýšená poptávka po digitálních dovednostech vzdělavatelů.	• Konkurence omezených finančních prostředků v oblasti vzdělávání. • Rychlé změny ve vzdělávacích trendech a technologiích, které mohou vyžadovat neustálou adaptaci. • Nedostatek motivace u některých pracovníků pro profesní růst.

Příčiny vzniku problému:

- problematika syndromu vyhoření,
- přehlcení nepedagogickou činnosti

Návrh konkrétních kroků k řešení problémů

- odbřemenit učitele a ředitele od nepedagogické zátěže,
- dbát na welbeing a psychohygienu aktérů ve vzdělávání na všech úrovních

11 Strategický rámec MAP do roku 2025

11.1 Vize

Školy zajišťují kvalitní rozvoj osobnosti každého dítěte a žáka prostřednictvím svých edukačních aktivit. Děti i žáci jsou připravováni pro budoucí život v moderní společnosti a jsou motivováni k vytváření prostředí vzájemné spolupráce. Svými činnostmi se zaměřují i na podporu dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem a žáků nadaných. Školy vytvářejí motivační prostředí pro seberealizaci žáků v rámci školy, ale i celého regionu.

K rozvoji osobnosti přispívá i dostupná nabídka mimoškolních aktivit. Všechny instituce, které jsou zapojeny do vzdělávání dětí a žáků do 15 let v obcích nacházejících se ve správním obvodu Hlinsko, plně spolupracují a efektivně využívají všech dostupných vnitřních zdrojů.

1. Popis zapojení aktérů

Zpracovatelem Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání SO ORP Hlinsko je Místní akční skupina Hlinecko, z. s. Strategický rámec MAP SO ORP Hlinsko III do roku 2025 sestavil realizační tým a odborný tým projektu.

Koncept strategického rámce byl projednán na setkání subjekty zapojenými do MAP. Konzultační proces probíhal formou osobních schůzek, kdy proběhla setkání se zřizovateli škol, řediteli škol a realizačním týmem MAP. Dále byli osloveni vedoucí mateřských a základních škol, základní umělecké školy, Gymnázia a zástupci neformálního a volnočasového vzdělávání, aby realizačnímu týmu zaslali svoje investiční záměry, ty s nimi byly konzultovány a následně písemně schváleny příslušnými zřizovateli. Strategický rámec byl projednán a schválen Řídícím výborem MAP 12. 10. 2023. Strategický rámec MAP ORP Hlinsko je každý rok aktualizován, kdy dochází k jeho doplnění a aktualizaci investičních záměrů.

2. Přehled opatření MAP ORP Hlinsko

V následujících tabulkách jsou blíže popsány jednotlivé cíle a jejich vazba na povinná, doporučená a volitelná opatření MAP III. Opatření MAP III, jsou rozdělena na:

povinná témata:

- podpora čtenářské gramotnosti,
- podpora matematické gramotnosti,
- rozvoj potenciálu každého žáka,
- podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání.

volitelná témata:

- rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání,

a vlastní témata:

- rozvoj regionálního povědomí a vyjádření dětí a žáků,
- rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka,
- osobnostní růst pedagogů a klima školy.

3. Seznam priorit a cílů

Priorita 1	Zvýšení kvality předškolního vzdělávání v ORP Hlinsko
Cíl 1.1	Modernizace vybavení mateřských škol s důrazem na zvyšování kvality výuky
Cíl 1.2	Zvyšování kvality vzdělávání prostřednictvím vzdělávání pedagogů a zajištění odborných pracovníků
Cíl 1.3	Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů a navyšování kapacity mateřských škol

Cíl 1.4	Zvýšení úrovně vzdělanosti dětí v MŠ
Priorita 2	**Zvýšení kvality výuky v základních školách v ORP Hlinsko**
Cíl 2.1	Modernizace vybavení a učeben škol s důrazem na zvyšování kvality výuky
Cíl 2.2	Zvyšování kvality vzdělávání prostřednictvím vzdělávání pedagogů, zajištění odborných pracovníků a extrakurikulárních aktivit
Cíl 2.3	Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů
Cíl 2.4	Zvýšení úrovně vzdělanosti žáků v ZŠ
Priorita 3	**Posílení spolupráce mezi subjekty v regionu**
Cíl 3.1	Podpora spolupráce škol v území ORP Hlinsko prostřednictvím společného plánování, společných projektů a aktivit
Priorita 4	**Zajištění a zvýšení dostupnosti a kvality zájmového a neformálního vzdělávání a základních uměleckých škol**
Cíl 4.1	Modernizace zázemí a vybavení pro zájmové a neformálního vzdělávání
Cíl 4.2	Zvýšení kvality neformálního a zájmového vzdělávání

Zdroj: Vlastní zpracování

4. Popis priorit a cílů

Priorita	**1. Zvýšení kvality předškolního vzdělávání v ORP Hlinsko**
Cíl a popis cíle	1.1 Modernizace vybavení mateřských škol s důrazem na zvyšování kvality výuky Mateřské školy v regionu se potýkají se zastaralým vybavením, pomůckami a zařízením učeben, které neumožňuje zařazení moderních metod do výuky. Cíl je zaměřený na výměnu zastaralého inventáře mateřských škol a pořízení nových didaktických pomůcek a techniky. Ta vytvoří ve školách pro děti podnětné prostředí a pomůže pedagogům rozšířit možnosti výukových metod, mimo jiné i v oblastech matematické a čtenářské pregramotnosti, v polytechnickém vzdělávání a v podpoře podnikavosti, iniciativy a kreativity dětí. Cíl zahrnuje i pořízení odpovídajícího speciálního vybavení a kompenzačních pomůcek, umožňující dětem se SVP se lépe začlenit do vzdělávacího procesu.
Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – silná vazba **Doporučená témata:** • rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání – silná vazba
Indikátory	Počet mateřských škol s inovovaným vybavením

Priorita	1. Zvýšení kvality předškolního vzdělávání v ORP Hlinsko
Cíl a popis cíle	1.2 Zvyšování kvality vzdělávání prostřednictvím vzdělávání pedagogů a zajištění odborných pracovníků Cílem je zajištění podmínkám mateřským školám pro osobnostně profesní rozvoj pedagogických pracovníků prostřednictvím dalšího vzdělávání, vzájemného setkávání, sdílení zkušeností mezi pedagogy a na zajištění odborných pracovníků pro zvýšení kvality výuky (školní asistenti, logopedi, psychologové, chůvy, odborníci apod.). Je zde zahrnuta spolupráce mezi mateřskou školou a rodiči, která pomůže usnadnit přechod dětí do základní školy.
Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – silná vazba **Doporučená témata:** • rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání – slabá vazba • osobnostní růst pedagogů a klima školy – silná vazba
Indikátory	Počet mateřských škol využívající odborné pracovníky Počet seminářů, setkání, workshopů a aktivit zaměřených na vzdělávání pedagogických pracovníků

Priorita	1. Zvýšení kvality předškolního vzdělávání v ORP Hlinsko
Cíl a popis cíle	1.3 Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů a navyšování kapacity mateřských škol Cílem je realizace stavebních úprav budov, tříd, zahrad a dalšího zázemí škol, včetně vybudování bezbariérového přístupu tak, aby odpovídaly požadavkům moderní výuky, splňovaly svůj účel a kvalitu vzdělávání a aby školy měly dostatečnou kapacitu pro umístění dětí.
Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – slabá vazba
Indikátory	Počet opravených zázemí mateřských škol

Priorita	1. Zvýšení kvality předškolního vzdělávání v ORP Hlinsko
Cíl a popis cíle	1.4 Zvýšení úrovně vzdělanosti dětí v MŠ Cílem je realizace vzdělávacích akcí, zaměřených přímo na děti, které povedou k zlepšení úrovně jejich vzdělanosti. Snaha realizovat podpůrné aktivity pro vzdělávání všech žáků bez jakýchkoli rozdílů a umožnit jim realizovat jejich vzdělávání v lokalitě jejich bydliště. Jedním z úkolů je

	připravovat podnětné prostředí vytvářející základní předpoklady pro jejich školní i osobní (sociální) rozvoj a poskytovat prostor pro vzájemnou interakci s jejich vrstevníky.
Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – silná vazba • podpora čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – silná vazba, • podpora matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – silná vazba.
Indikátory	Počet aktivit směřujících k rozvoji vzdělání dětí v MŠ

Priorita	**2. Zvýšení kvality výuky v základních školách v ORP Hlinsko**
Cíl a popis cíle	2.1 Modernizace vybavení a učeben škol s důrazem na zvyšování kvality výuky Základní školy se potýkají se zastaralým a nevyhovujícím vybavením, které neodpovídá současným požadavkům. Cílem je rekonstrukce odborných učeben, pořízení nového vybavení a modernizace stávajícího. To umožní zavádět inovativní výukové metody, využívat moderní technologie a zvyšovat tak celkovou kvalitu vzdělávání, mimo jiné i v oblastech matematické, čtenářské a jazykové gramotnosti, v polytechnickém vzdělávání a v podpoře podnikavosti, zvyšování iniciativy a kreativity žáků. V tomto cíli je zahrnuto i pořízení odpovídajícího speciálního vybavení a kompenzačních pomůcek, které umožní žákům se SVP se lépe začlenit do vzdělávacího procesu. Kromě zlepšení podmínek pro výuku žáků je součástí cíle i modernizace dalšího vybavení škol – šaten, knihoven, tělocvičen, družin atd.
Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – silná vazba, • podpora matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – silná vazba, **Volitelná témata:** • rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání – silná vazba, **Vlastní témata:** • rozvoj regionálního povědomí a vyjádření dětí a žáků – slabá vazba • rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka – silná vazba, • osobnostní růst pedagogů a klima školy – střední vazba.
Indikátory	Počet základních škol s inovovaným vybavením

Priorita	**2. Zvýšení kvality výuky v základních školách v ORP Hlinsko**
Cíl a popis cíle	2.2 Zvyšování kvality vzdělávání prostřednictvím vzdělávání pedagogů, zajištění odborných pracovníků a extrakurikulárních aktivit Cílem je zajištění podmínek základním školám pro osobnostně profesní rozvoj pedagogických pracovníků prostřednictvím dalšího vzdělávání, vzájemného setkávání se sdílením zkušeností mezi pedagogy a na zajištění odborných pracovníků pro zvýšení kvality výuky (školní asistenti, logopedi, kariéroví poradci, psychologové, odborníci ve výuce apod.). Je zde zahrnuta spolupráce mezi

	základní školou a rodiči a realizace mimoškolních aktivit především pro žáky ohrožené školním neúspěchem.
Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – silná vazba, • podpora matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – silná vazba, **Volitelná témata:** • rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání – silná vazba, **Vlastní témata:** • rozvoj regionálního povědomí a vyjádření dětí a žáků – silná vazba, • rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka – silná vazba, • osobnostní růst pedagogů a klima školy – silná vazba.
Indikátory	Počet základních škol využívajících šablony OP VVV Počet seminářů, workshopů a aktivit zaměřených na vzdělávání pedagogických pracovníků

Priorita	**2. Zvýšení kvality výuky v základních školách v ORP Hlinsko**
Cíl a popis cíle	2.3 Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů Cíl se týká stavebních a technických úprav budov i venkovních prostor tak, aby odpovídaly současným trendům, maximálně splňovaly svůj účel a kvalitu vzdělávání a aby umožňovaly bezbariérový přístup. Cíl zahrnuje výstavbu nových prostor a tělocvičen. Nejde ovšem pouze řešení nejvážnějších problémů, oprav a závad, ale kontinuální zvyšování technické úrovně školních budov a areálů.
Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – slabá vazba, • podpora matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – slabá vazba, **Volitelná témata:** • rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání – slabá vazba, • osobnostní růst pedagogů a klima školy – střední vazba.
Indikátory	Počet rekonstruovaných základních škol

Priorita	**2. Zvýšení kvality výuky v základních školách v ORP Hlinsko**
Cíl a popis cíle	2.4 Zvýšení úrovně vzdělanosti žáků v ZŠ Cílem je realizace vzdělávacích akcí, zaměřených přímo na děti, které povedou k zlepšení úrovně jejich vzdělanosti. Snaha realizovat podpůrné aktivity pro vzdělávání všech žáků bez jakýchkoli rozdílů a umožnit jim realizovat jejich vzdělávání v lokalitě jejich bydliště. Jedním z úkolů je

	připravovat podnětné prostředí vytvářející základní předpoklady pro jejich školní i osobní (sociální) rozvoj a poskytovat prostor pro vzájemnou interakci s jejich vrstevníky.
Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – slabá vazba, • podpora matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – slabá vazba, • podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – silná vazba **Volitelná témata:** • rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání – slabá vazba.
Indikátory	Počet aktivit směřujících k rozvoji vzdělání dětí v ZŠ

Priorita	**3. Posílení spolupráce v regionu**
Cíl a popis cíle	3.1 Podpora spolupráce škol v území ORP Hlinsko prostřednictvím společného plánování, společných projektů a aktivit Cílem je zapojení základních a mateřských škol a dalších partnerů do společného plánování, společných rozvojových projektů, jejichž smyslem je zvyšování kvality a efektivity výchovy předškolního a školního vzdělávání. Společné aktivity přinesou vzájemné poznávání, přenos zkušeností mezi pedagogy a případné finanční úspory.
Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – střední vazba, • podpora matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – střední vazba, • podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – střední vazba, **Volitelná témata:** • rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání – střední vazba, **Vlastní témata:** • rozvoj regionálního povědomí a vyjádření dětí a žáků – střední vazba, • rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka – střední vazba, • osobnostní růst pedagogů a klima školy – silná vazba.
Indikátory	Počet projektů a aktivit vzájemné spolupráce subjektů v území ORP Počet zapojených partnerů

Priorita	**4. Zajištění dostupnosti a zvýšení kvality zájmového a neformálního vzdělávání a základních uměleckých škol**
Cíl a popis cíle	4.1 Modernizace zázemí a vybavení pro zájmové a neformální vzdělávání Cílem je podpora institucí zajišťujících zájmové a neformální vzdělávání, aby mohly opatřit moderní vybavení pro svoji činnost a měly k dispozici vyhovující zázemí pro svoji činnost, které bude bezbariérové a bude mít i vybavení, jenž umožní účast dětí a žáků se SVP.

Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – slabá vazba, • podpora matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – slabá vazba, • podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – střední vazba, **Volitelná témata:** • rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání – střední vazba, **Vlastní témata:** • rozvoj regionálního povědomí a vyjádření dětí a žáků – slabá vazba, • rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka – střední vazba.
Indikátory	Počet modernizovaných objektů Počet kompletů nově nakoupeného vybavení

Priorita	**4. Zajištění dostupnosti a zvýšení kvality zájmového a neformálního vzdělávání a základních uměleckých škol**
Cíl a popis cíle	4.2 Zvýšení kvality neformálního a zájmového vzdělávání Cílem je využití místního potenciálu pro rozšíření příležitostí pro učení dětí a žáků, zajištění podmínek pro osobnostní rozvoj vedoucích zájmových útvarů prostřednictvím dalšího vzdělávání, vzájemného setkávání, sdílení zkušeností a zajištění odborných pracovníků pro zvýšení kvality výuky (školní asistenti, odborníci apod.). Důraz je kladen na vytvoření zázemí a zájmových aktivit.
Vazba na témata MAP	**Povinná témata:** • podpora čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – slabá vazba, • podpora matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka – slabá vazba, • podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání, inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – slabá vazba, **Volitelná témata:** • rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání – střední vazba, **Vlastní témata:** • rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka – střední vazba.
Indikátory	Počet subjektů využívající odborné pracovníky Počet seminářů, workshopů a aktivit zaměřených na vzdělávání vedoucích zájmových útvarů

Cíle MAP vs. Povinná, doporučená a volitelná opatření (témata) Postupů MAP se 3 úrovněmi vazby (X – slabá, XX – střední, XXX – silná)

Úrovně vazby • X – slabá • XX – střední • XXX – silná	Povinná témata				Volitelná témata	Vlastní témata		
	1. Podpora čtenářské gramotnosti	2. Podpora matematické gramotnosti	3. Rozvoj potenciálu každého žáka	4. Podpora kompetencí pracovníků ve vzdělávání	1. rozvoj kompetencí v polytechnickém vzdělávání	1. Rozvoj regionálního povědomí a vyjádření dětí a žáků	2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka	3. Osobnostní růst pedagogů a klima školy
Cíl 1.1 Modernizace vybavení mateřských škol s důrazem na zvyšování kvality výuky	XX	XX	XXX	XX	XXX	X	X	X
Cíl 1.2 Zvyšování kvality vzdělávání prostřednictvím vzdělávání pedagogů a zajištění odborných pracovníků	X	X	XXX	XXX	X	X	XX	XXX
Cíl 1.3 Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů a navyšování kapacity mateřských škol	XXX	XX	X	X	X	X	XXX	X
Cíl 2.1 Modernizace vybavení a učeben škol s důrazem na zvyšování kvality výuky	XXX	XXX	X	XXX	XXX	X	XXX	XX
Cíl 2.2 Zvyšování kvality vzdělávání prostřednictvím vzdělávání pedagogů, zajištění odborných pracovníků a extrakurikulárních aktivit	XXX	XXX	X	XXX	XXX	X	XXX	XXX
Cíl 2.3 Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů	X	X	X	X	X	X	X	XX
Cíl 3.1 Podpora spolupráce škol v území ORP Hlinsko prostřednictvím společného plánování, společných projektů a aktivit	XX	XX	XX	XX	XX	X	XX	XXX
Cíl 4.1 Modernizace zázemí a vybavení pro zájmové a neformálního vzdělávání	X	X	XX	XX	X	X	XX	X
Cíl 4.2 Zvýšení kvality neformálního a zájmového vzdělávání	X	X	X	XX	X	X	XX	X

Zdroj: Vlastní zpracování

Aktualizovaná a schválená tabulka investičních záměrů je vložena na webu Územní dimenze, dostupné on-line pod odkazem: https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/map-kap/strategicke-ramce-map-2021 , v záložce Hlinsko.

11.2 Komentář k investičním záměrům

Součástí budování infrastruktury MŠ a ZŠ je také pořízení vybavení k rozvoji příznivého klimatu a prostředí a didaktických pomůcek na podporu moderních vzdělávacích metod. Aby bylo dosaženo celkového rozvoje školy, je nutné současně se vzdělávacím rozvojem budovat infrastrukturu, která podněcuje vytváření příznivého prostředí a klimatu školy.

Žáci, zaměstnanci školy, rodiče, veřejnost vnímají školu jako celek, nezaměřují se pouze na vybavenost tříd a kvalitu vzdělávání. První dojem ze školy v nich zanechává celkový vnější vzhled a následně vnitřní prostory a systém vzdělávání.

V rámci infrastruktury je třeba na školách (do)vybudovat: odborné učebny na podporu polytechnického a přírodovědného vzdělávání, vč. cvičných kuchyněk (projekty Základní školy Ležáků, Hlinsko – Vybudování venkovní učebny pro výuku přírodovědných předmětů druhý Revitalizace odborné učebny „Cvičná kuchyňka), učebny cizích jazyků na podporu rozvoje aktivního používání cizího jazyka, (učebny ICT (příp. výměna techniky), podnětné vnitřní prostředí zahrnující vybavenost kmenových tříd, vytvoření vzdělávacích prostor také v chodbách a ostatních komunikačních prostorách, nové třídy školních družin, moderní prostředí školních kuchyní s moderním velkokuchyňským zařízením (Rozvoj, dostupnost, kvalita – modernizace kuchyně – odstranění starého odvětrávání, nahrazení novou vzduchotechnikou nerez na Mateřské škole Budovatelů Hlinsko), knihovny a informační centra a budovat ostatní infrastrukturu vyžadující současný stav budov škol. Potřeba mateřských a základních škol nevzniká pouze v oblasti stavebních investic, ale také v modernizaci vybavení kmenových a odborných učeben, školních družin a školních jídelen, tělocvičen, knihoven a také v pořízení bezbariérového nábytku, přístrojů a elektrotechniky pro žáky se SVP. ZŠ mají také mnohdy zastaralou výpočetní techniku a na jejich obnovu nemají dostatek finančních prostředků.

Podpora by měla být také namířena na obnovu a doplnění počítačových učeben a současně s tím také pořízení interaktivních tabulí. Neméně důležitou oblastí jsou didaktické pomůcky, které je nutné také v základních školách modernizovat a doplnit. Ve školách je nedostatek didaktických pomůcek pro žáky se SVP. Jazykové vzdělávání je dnes povinnou a běžnou součástí ŠVP. Rozvoj jazykových kompetencí je podporován na národní úrovni. Kromě zvládnutí základů cizího jazyka je nutné se zaměřit zejména na konverzaci a nácvik praktických dovedností, které vyžadují potřebné materiálové zabezpečení.

Ve školách je potřeba (do)vybudovat jazykové učebny s moderním vybavením, tzv. jazykové laboratoře. Jazykové laboratoře podporují rozvoj konverzace, pomáhají žákům překonat ostych při dialogu, učitel má možnost zapojit do dialogu vybrané žáky a ostatní žáci pracují samostatně na zadaných úkolech. Počítačové a interaktivní učebny jsou již neodmyslitelnou součástí vybavení škol a využívání ICT techniky ve výuce nabývá stále většího významu. Školy by chtěly z dotačních programů počítačové a interaktivní učebny (realizovaná v Základní škole a Mateřské škole Kameničky), ale počet učeben vybavených moderní technikou je žádoucí neustále rozšiřovat, aby všichni pedagogové měli možnost zatraktivnit svoji výuku kombinací různých metod a mohli nabídnout žákům možnost aktivního zapojení do výuky právě prostřednictvím moderních výukových metod a techniky a vedli je k samostatnému řešení úkolů a hledání správných odpovědí na otázky. Kromě malého počtu učeben vybavených ICT technikou, je tato technika, vzhledem k rychlému vývoji novinek, již opotřebovaná a zastaralá. (projekt Základní školy a mateřské školy Krouna - Digitalizace výuky na 1. stupni ZŠ).

Pro mateřské i základní školy se strategické plánování investic stalo samozřejmostí, vytváří dlouhodobé strategické výhledy v rámci revitalizace a obnovy nejen stavebních částí, ale i technického vybavení učeben a provozu. Možnost čerpat z operačních programů ministerstev a výzev MAS je velmi důležitá.

Schváleno Řídicím výborem MAP ORP Hlinsko III,
dne 30. 11. 2023

.....
RNDr. Rostislav Dvořáček, předseda ŘV MAP ORP Hlinsko III